

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovoljlo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Govor slovenskega poslanca dr. Vošnjaka

v seji državnega zbora 21. okt., po stenografičnem zapisniku.

Gospoda! Položenje nesodnijskih uradnikov v Avstriji, posebno političnih je pod sedanjimi razmerami tem težje, ker ta ne uživa kakor sodnijski uradnik, stabilnosti in varstva v svoji službi, nego se vsako minuto lahko na podlagi ovadeb svojih predstojnikov brez prejšnjega preiskovanja in ne da bi se mu dovolilo zagovarjati se, iz urada in plače suspendira.

Ker se je i v odborovem poročilu i po gospodu predgovorniku zloba takega položaja natančneje pojasnovala, hočem se na to omejiti, da slavnej zbornici objavim nek slučaj, ki se je zadnje dni dogodil, in ki lahko živahno osveti pravo pravcato brezpravnost položaja c. kr. nesodnijskega uradnika.

V rudarskem mestu Idriji na Kranjskem, kjer ima pri eraričnem rudokopu nad 1200 delavcev posla, je c. kr. montanski fizikar definitivno nameščen, ki je v prvi instanci podložen rudokopskemu direktorju. Ta rudokopski fizikar, ki je bil zaradi svojega človekoljubja in gorečnosti v zdravniški službi pri meščanstvu in pri delavcih jako popularen, imel je tekom prošlega leta nesrečo, da je prišel v osobne diferencije z rudokopskim direktorjem, h katerim so končno prišle i politične diferencije, ker je namreč rudokopski fizikar pri zadnjih volitvah v mestni zbor po svojem prepričanju glasoval, ne da bi se brigal za oni volilni listek, po katerem voliti je ces. kr. rudokopski direktor zaukazal cesar. kr. rudokopskim uradnikom. C. kr. rudokopski fizikar pač nij mogel slutiti, da s tem naredi čin

insubordinacije, ako vežba svojo konstitucionalno pravico, kakor vsak drug državljani, in ako po svojem prepričanju voli narodne kandidate, ne pa one, takozvane ustavoverne, katere mu je rudokopni direktor vsiljeval. Za to je imel biti suspendiran od službe in plače. In zares, ne da bi bil poprej karan, ne da bi bil dejan v disciplinarno preiskavo, dobil je c. kr. rudokopski fizikar sredi septembra t. l. dekret s podpisom trgovinskega ministerstva, s katerim je bil zaradi insubordinacije in nemarnosti v službi odstavljen. Ob enem se mu je naznanilo, da se je proti njemu začela disciplinarna preiskava.

Tukaj imamo obsodbo in izvedenje kazni, ne da bi se bil okrivljeni zaslišal, potem stoprav preiskovanje, pri katerem more zatoženec svoje opravičevanje v protokol diktirati; daljnega zagovarjanja pred kolegijem zanj nij. Končna obsodba se čez njega izreče in izvede, naj ima zatoženec še tako prav; nobena pot mu nij odprta, da bi prišel do svoje pravice.

Ta samovoljni čin vlade v Idriji — kajti le takega ga lahko imenujem — je v celej deželi vzbudil veliko indignacijo. Neverjetno se je zdelo vsakemu, da je v 15. letu takozvane „konstitucionalne“ dobe v Avstriji definitivno nameščen c. kr. uradnik v svojem položju popolnem brez varstva in da se mu kar čez noč lahko vzame kruh, ako slučajno v osobne diferencije pride s svojim šefom, ali če celo „in politicis“ z njim ne harmonira. In tukaj nij govorjenje o političnem uradniku, od katerega vlada makari lahko terjja, da kot regulator javnega mnenja v smislu vsakratnih vladnih nazorov deluje, govorjenje je tu o zdravniku, pri katerem so zdravniške dolžnosti vendar glavna stvar, politični nazori pa le stranska.

To brezobzirno počenjanje vlade je tembolj graje vredno, ker to sanitetne razmere v Idriji na jako hud način zadeva. Bolnikov je mej delavci, ki pri borney plači pod najsiromašnejšimi odnosi životarijo, vedno jako veliko. Nobene javne bolnišnice, ki bi kaj veljala, nij tukaj; bolniki morajo dakle večidel v siromašnih kočah, kjer jim vsake redne postrežbe manjka, čakati, da jih bolezen mine. Te kočje so čestokrat več ur od Idrije proč, in človek je po zimi vedno v smrtni nevarnosti na poti proti njim. Za to imata pa fizikar in njemu dodani zdravnik polno dela, da premagata vse slučaje bolezni. Po izkazu, ki ga imam v rokah, je bilo leta 1875 nič manj nego 8000 bolezenskih slučajev; gotovo je to horendna številka z ozirom na broj delavcev, katerih je le 1200. Od teh slučajev jih je obravnaval fizikar sam 4455; k temu pa pride še ordinacija v hiši, h katerej pride na dan po 20 do 30, včasih celo 40 bolnikov.

Iz vsega tega se da posnemati, v kak nered je sanitetno službovanje v Idriji s tem prišlo, da se je fizikar kar na naglo suspendiral, in sicer tembolj, ker drugi rudokopski zdravnik slovenskega jezika nij zmožen in se mora s slovensko govorečimi delavci le s pomočjo tolmača porazumeti. Razumljivo je dakle, kako je bilo prebivalstvo vzburjeno in se je končno tudi obrnilo s prošnjo na Nj. Veličanstvo, naj to izvršno zdravniško moč še naprej v Idriji pusti.

Kot postranski, a vendar karakteristični moment za sedanji vladni sistem naj omenim še to, da so se volitve v mestni zbor idrijski, katerim je c. kr. fizikar za žrtvo padel, od vlade zaradi nekakih formalnih pomot anulirale in so se nove volitve razpisale. No, na takoravnanje vlade smo mi Slovenci uže davno na-

Listek.

Pavla.

(Poslovenil F. H. Radoljski.)

(Dalje.)

XII.

Pol leta je minolo. Albin je bil ali v Upsali ali pak v bolnici glavnega mesta, ter je postal zdravnik. Zdaj pričakovali so ga domov, ker so ga v domačo bolnico za podzdravnika namestili.

Alfred prestavljen bil je v Stokholm, in tudi Hjalmar ga je tja spremil.

Pavla živela je tedaj po zimi prav samotno. Doma nij bilo ni ženina, brata, ni bratranca. Se ve da je dobila od prvega vsak teden pisma, iz kojih je najiskrenejša ljubezen dihala; sem in tja pisal jej je tudi bratranec kakovo šaljivo pismo; a vse to nij moglo za-

braniti, da se ne bi dolgočasila. Prav veselila se je toraj na prihod, Albinov in Strletov, ker tudi ta je naznanil, da pride ob kratkem domov.

Gospa Linekova stala stala je v kuhinji, in resno opominjevala kuharico, naj ne osmodi pečenke ali lepe pogače, kar so za sina pripravljali, koji se bo denes pripeljal. Pavla pak se je ogledovala v zrcalu v družbinskej sobi in se zadovoljnim smihljajem si lase vredovala.

Zdajci se odpro vrata in vesel glas vsklikne:

„Dober dan, moja mala ženka! Se-li meni na ljubo tako lepotičič?“

Pavla se zasukne in z nehljenim veseljem kliče:

„Oj, Albin, dobro došel, dobro došel.“ Potem pak prime njegovo roko in pravi:

„Ne moreš si misliti, kako željno smo te pričakovali.“

„Tudi ti?“ praša Albin in drži njeni mali roki.

„Jaz in vsi!“ odgovori Pavla, ter bratranca tako prijazno pogleda, da je moral njeni roki poljubiti.

„Hvala, hvala ti Pavla.“

„Nekoga sem tudi soboj pripeljal, kojega se bodeš še bolj veselila,“ prične zopet Albin, ter izpusti njeni roki.

„Koga imaš soboj?“

„Ugibaj?“

„Strleta?“ praša Pavla, zarudivša.

„Ne; Hjalmar je z menoj iz glavnega mesta prišel. Iz očetovih pisem posnamem, da bo tvoja zaroka uže v treh tednih mesto v enem letu. Ljubi tvoj doide v treh dnevih.“

„Da, tako je izgovorjeno.“

„Tem bolje, potem bodem jaz za druga,“ pravi Albin in sede v navaden kot zofe.

„Misel si torej uže opustil, da bi postala jaz tvoja soprega?“ šali se Pavla.

„O, ne; vsaj bodeš vdova; potem boš uže toliko se spametovala, da boš spoznala

vajeni, in odkar so se ob svojem času navzlic vsem protestom in navzlic vsem nepostavostim od vlade volitve v trgovinsko zbornico potrdile, smo pripravljeni na vse in čuditi se moremo le temu, zakaj si vlada še dela trud, da sploh volitve razpisuje, ker bi bilo vendar pripravnejše in jednostavnejše, ko bi različne trgovinske zborniške svete, občinske svete itd. kar dekretirala.

Izdanje službene pragmatike c. kr. uradnikov še mnogih šikan ne bode varovalo, a branilo jih bo vsaj toliko, da se jim ne bode vzela služba in plača kar brez vsakega preiskavanja, kakor se je to c. kr. rudokopskemu fiziku v Idriji zgodilo.

V Ljubljani 26. okt.

Ker so nekateri slovanski poslanci v državnem zboru stavili interpelacijo glede orientalnega vprašanja, mislili so ustavovorni levičarji, da se morajo tudi oni znebiti interpelacije o istem predmetu, se vé da v znanem njihovem smislu. Na interpelaciji je podpisanih 113 pripadnikov leve in skrajne leve. Ta interpelacija posebno poudarja vprašanje: da-li hoče vlada zavirati vsako teženje po pridobitvi tujega ozemlja, t. j. hoče-li tudi v slučaju vojske odrediti se priklapljenju Bosnije in Hercegovine v avstrijsko državno celoto.

Mi smo uže večkrat povedali, zakaj slovanska Bosnija in Hercegovina dela tak strah avstrijskim Nemcem; bojé se namreč, da bi se naša država ne pomnožila s slovanskimi elementi. Premotrimo pa nekoliko, da-li bi bilo pridobitve omenjenih dveh provincij našej monarhiji res tako pogubno, kakor si nemška ustavoverna stranka to v svojem paničnem strahu domišlja.

Sam pogled na zemljevid kaže nam, da naše dalmatinsko primorje ne more napredovati, dokler ga od turških sosednjih dežel loči tako strma stena. To bi bilo Avstrijo celo moralo napotiti, da bi težila po pridobitvi teh sosednjih turških dežel. Italija, Nemčija ali katera si bodi druga država bi, na mestu Avstrije, takega teženja čisto nič ne skrivala, in bi brž ko ne svojemu poželenju i ustreči skušala.

Nam prijateljstvo sultana in poginjajoče njegove države čisto nič ne more pomagati, pač pa prijateljstvo krščanskih narodov ob našej južnej granici. Avstrija naj bi postala pokroviteljica, prijateljica teh narodov, ona naj bi jim dala narodno samostanost, neodvisnost

v izvežbanji njihove vere. Na ta način bi oni postali zadovoljni s svojo osodo in bi začeli kulturno življenje. Ta omika bi tudi dalmatinskemu primorju prišla na dobro, bi je oplojila, oživila. To, in edino to je interes Avstrije v turški državi, ne pa večnost divjaškega gospodstva Muhamedovega polumeseca. Padišahovo prijateljstvo nam ne more nikdar koristiti, sovraštvo slovanskih narodov pa nam more vsak dan bolj škoditi. Ustavoverna stranka naj bi torej ne skrbela, da se naše sosednje turške dežele silom pomirijo, kajti ta mir bo vedno le navidezen. Teženje naših slovanskih sosedov na jugu po svobodi je neumorno; in — posito, non concessio — da se zdaj ne osvobode, bodo se vedno in vedno vzdigovali, tako dolgo, da si otrsnejo muzelmanski jarem raz tilnik. Da to nij več daleč, kažejo nam vsakdanje vesti, ki nam dohajajo z jugoslovanskega bojišča in pa iz diplomatskih kabinetov.

V kako položje pa potlej pride Avstrija?

Na to vprašanje nečemo in ne smemo odgovarjati. Svetovali bi le, da bi se v naši državi začela politika, katero zapoveduje državna previdnost, pravičnost in človekoljubnost.

0 našej tiskovni svobodi

piše graška „Tagespost“ v članku „državni poslanci sledeče resnične besede, katerim od naše strani pač nij treba dodajati nikacega komentara:

„Ker se novinarstvo s pogostimi konfiskacijami (samo „Slov. Narod“ je bil letos uže nad 40krat konfisciran. Ur.) sili do smrtnega molka in ne sme niti zadnjih, niti predzadnjih mislij povedati o javnem položju, treba je, da naši poslanci bivajo krepki organi javnega mišljenja.

„Naše liberalno ministerstvo s časnistvom tako ravna, kakor se v šestnajstih letih avstrijskega ustavnega življenja nij še ravnalo — tudi ne pod ministrom Belcredijem in Hohenwartom. Posebno gr. Hohenwart je s priznavanja vredno državniško objektiviteto opozicijonalno novinarstvo — po principu tiskovne svobode — nepreganjano pustil. To je bilo zares plemenito ravnanje. — Nobena vlada si ne dela dobre usluge s tem, ako časnistvo preganja. S konfiskacijami se zares marsikatera nepovoljna tiskana beseda odstrani, — toda ako časniki v javnem interesu ne smejo svobodno govoriti, se pa v družbi toliko bolj

z govorjenimi besedami kritikuje, in sicer ostro, vzburjeno, pesimistično. In ta govorjena kritika gre večkrat čez vse mere in čez vse meje; ona tako razburja, da to razumnemu državniku ne more vse eno biti, in tega vzburjenja bi tiskana beseda poštenih časnikov nikdar ne rodila.

„Vedno je opasno, ako vlada, ki se zove liberalno, dela neliberalno . . . Kaj pa zamore vlada, za katero nobena stranka zaupanjem ne stoji? Upotrebljevanje policijske sile je natančna reč, in ta sila naj bi se le takrat upotrebljevala, kadar je res kaj nevarnosti. Vlada mora zdaj vse storiti, da utrdi avstrijsko domoljubje, da zadovolji državljane s tem, da jim pušča pravice, ki jim jih temeljne postave dajo . . .

„Kateri Demosten naše poslanske zbornice bode dalje govoril, kar moramo mi tukaj zamolčati?“

Jugoslovansko bojišče.

Zopet je poročati nevesela vest s srbskega bojišča. Iz Niša sicer turški vendar žalibog resnici podoben vir zna pripovedovati 25. okt. da so Turki uzeli prej ta dan po deseturnem boji mesto Djunis, in zaseli ob potoku istega imena tudi večino srbskih šanc. Djunis leži mej Deligradom in Kruševcem v sredi ob cesti. Če so ga Turki res vzeli, je to velika izguba, kar zdaj morejo, ako so dovolj mnogoštevilni, z jednim delom vojske na Kruševac in potem po kruševske dolini v sredino Srbije prodirati. Turki so zadnje dni svoje vojske strašno pomnožili, zato tudi nekaj uspehov dosegli.

Vstaši pod vodstvom polkovnika Despotovića so napali turško mesto Petrovac, so mesto vzeli in cernirajo trdnjavo. Obe strani so imele velike izgube. V travniškem okraju so se tudi katoličani vstašem pridružili.

Ibarska armada je 22. t. m. zmagovito bojevala se pri Javoru. Pri malem Zvorniku so tudi vsak dan manjši okršaji.

* * Beograd 9. (22.) oktobra. (Bojevi u bosanskoj krajini, na Javoru i na Moravi*). Svi izvestaji, koje dobijamo sa bojišta, slažu se u tome podpuno da je naša vojska učinila znatnih uspeha za ovo nekoliko potonjih dana. Telegrami koje je pukovnik Despotović preko Knina poslao

* Akopram je dopis nekoliko zastaran, je ipak dosta zanimiv, da ga priobčujemo. Ur.

mojo vrednost. Vsaj je jednako, če sem tvoj prvi ali drugi mož.“

„Bojim se, da ne boš niti prvi niti drugi,“ smeje se Pavla; „a kde je Hjalmar zaostal?“

„Ostal je še na parobrodu pri najinej lastini; jaz pa sem hitel še preje, da so te lišče nastavili. Nestrpnost nij mi dopuščala čakati.“

„A zakaj si tolikanj nestrpljiv?“ praša Pavla bratranca šegavo; kajti nij še prašal po svojih roditeljih.

„Hotel sem prej ko mogoče priti domov, vse pozdraviti, objeti, in potem z nekoliko pismi iti k gospej Denovej,“ odgovori Albin malomarno.

Albin zapazi, kako je Pavla pri tem imenu zarudela.

„Te grem naznanit, da si tu,“ reče Pavla, ter hiti iz sobe.

„Slabo bi poznal Pavlin značaj, ko bi ne znal iz vsega sklepati, da so moje delnice

zdaj več vredne, ko nekdaj,“ misli si Albin. „A kaj morem storiti, ko mi tako mala časa ostaja? Moj dobri, a nestrpno flegmatični oče dal se je zopet jedenkrat pregovoriti. A srčnost velja! Pavla nij še poročena.“

Dva dni pozneje, zvečer, ko je uže vse spat šlo, sedi Albin v sobi Hjalmarovej. Ta bil je uže v posteji.

„Slušaj zdaj, kaj ti poročam,“ prične Albin. „Vedeti hočem, kdo te je v te zanjke zapletel, kojih bi ti ne mogel razvozljati, ko bi mene ne bilo. Pomisli dobro, moram in hočem izvedeti.“

„A obljubil sem s častno besedo, da ga ne izdam“ odgovori Hjalmar.

Bil je prav bled.

Potem naj dobi oče vsa dolžna pisma; kajti ne pomagam ti, če mi ne poveš onega, koji te je zapeljal. Premlad in nepokvarjen si še, da bi si sam vse to izmislił.“

Hjalmar molči.

„Hjalmar, ljubiš Pavlo?“ vpraša ga Albin resno, določno.

„Vsaj veš, da jo imam srčno rad.“

Dobro, hočeš-li, da spozna brata svojega, devetnajstletnega mladeniča, s strahom in sramom kot — goljufa, celo . . .“

„Molči, Albin! Kdor ima meni enak ime, tek, se ne more za goljufa zvati. Jaz nijsem kriv, da sem še le v dveh letih polnoleten.“

„Prosim te, Hjalmar, ne skušaj delovanja zagovarjati, koje se nikakor ne more. Hočeš-li, da rečem Pavli: tvoj brat si je, skrit za mojim imenom, izposodil velik denarni znesek; on je moje in ime mojega očeta zlorabil in prepustil skopuhu v rokah? Hočeš-li, da zahtevam denar od tvojega varuha, in se ime tvoje pred vsim svetom osramoti?“

Pravico, to storiti, imam; kajti ponarejenih pisem nijsem mogel rešiti, da bi se sam ne zadolžil. Nijsem toliko nesramen, da

vlasti Njegove Svetlosti konstatuju: da su Srbi i u Bosanskoj krajini učinili velikog napredka.

30. (13. okt.) Septembra jedan deo ustaničke vojske, kojim je komandovao pukovnik Despotović, napao je Turke kod Krupe i pobio ih.

1. (13.) ov. mes. drugi deo vojske sukobio je neprijatelja između Vakupa i Travnika i posle žestokog boja neprijatelj je u begstvu potražio zaštitu pod zidinama Travnika.

2. (14.) ov. mes. treći deo ustaničke vojske napao je Turke kod Starog Majdana i razbio ih.

U svima ovim bojovima ustanici dobili su oružja, municije i mnogo drugog pljena.

Na Javoru bilo je ovih dana također žestokog boja. General Novoselov čim je primio komandu nad ibarskom vojskom, odmah se bio rešio da preduzme ofensivu. U celi boj zapovedio je da načelnik general štaba g. pukovnik Stenko preduzme nasilnu rekognosciju. G. Stenko svršio je svoj zadatak zavesno. On je ne samo rekognoscirao turske pozicije, već je osvojio i Turske pozicije na brdu Steniku.

Turci da bi naknadili svoje gubitke skupe svu svoju vojsku i napadnu na levo krilo naše vojske. General Novoselov razumeo je nameru neprijatelja, pa da bi njegovu težnju osujetio poslao je u podporu nekoliko bataljona na Ravnu Goru. Boj se otvori vrlo žestok: Turci posle borbe od punih 14 sati budu primorani da napuste i Ravnu Goru i Stenik.

Korist je ovoga boja, što je od Turaka oteto nekoliko važnih pozicija i što je proučen njihov položaj i izmerena njihova snaga.

7. 8. ovog mes: napali su Turci na celu našu liniju, na levoj obali Morave. Borba u prvi mah zapoceta je u dva protivna pravca. Jedni su udarali na Beliki Šiljigovac, severno, a drugi na Bujmir južno. Ovo je bio samo prividan napadaj neprijateljeve vojske, a celj je Turcima bila da ovim napadajem odvrate pažnju Černajeva su utvrđena krevetskih.

Černajev je pronikao u nameru neprijateljevu, pa zato se nije ni dao obmanuti (prevariti).

Neprijatelj je svom žestinom (gorečnostjo) napadao drugoga dana na krevetske pozicije. Boj se bezpredno ponavljao sve sa većom žestinom. Turci su sa bajonetima uletali u obkope krevetske i nekoliko šančeva osvojili su ali naši vojnici ohrabreni primrom i samopre-

gorevanjem svojih vodja ulete na novo u šančeve i sad je nastupila ne borba, već kasaplenje (klanje). Mesto pušaka vojnici su se tukli bajonetima i noževima. Seča je bila strahovita.

Lešine ljudske patosale su ovo krvavo bojište. Miljade mrtvih i ranjenih ostale su u opkopima krevetskim.

Po uveravanju generala Černajeva naša vojska osobito se odlikovala, ona je snažnog neprijatelja na svima tačkama uzbila.

Posle ove ljute poraze, koju su Turci pretrpeli u bojovima 7. i 8. ovog mes. za neko vreme oni će mirovati, dokle svoje desetkovane bataljone opet ne popune, a to će biti lako, jer jim vojska, i to redovna svakoga dana ne prestano dolazi, preko Sofije.

Junaci, koji su bili kadri (sposobni) da dočakuju i da obaraju legione turske do sada, biće na svaki način kadri da dočekaju i novu vojsku, koju kupi (zbira) sultan po prostranim granicama svoga carstva, da ovu malenu zemlju, ovu klicu potonje jugoslovanske svobode pregazi.

Juče po podne u ovdašnji grad opet su doterani zarobljeni Turci.

Dobrovoljci iz Rusije in Italije neprestano stižu. 25. septembra krenulo se iz Odeze za Srbiju 40. g. dobrovoljaca, među njima nalaz se priličan broj kozaka i jedan knez Čerkezki.

Glas, da se našoj viteškoj braći Crnogorcima predao grad Medun, ovaj proizveo je ovde vrlo veliko oduševljenje.

Vojvoda crnogorski g. Maša Vrbica prisustvoval je krštenju prestolonaslednika. Zatim se opet vratio svojoj vojsci.

Nekoliko plemenitih engleskih gospodja poslale su množinu raznih stvari, da se razdadu našoj sirotinji. Stvari ove na 15. kola odnev je u unutrašnjost Dr. Herman Cimaui iz Mančestra. — Ovdašnje društvo „cvenog krsta“ poslalo je nekoliko svojih članova u pogranične okruge, da se pobrinu za zimnicu dobegle sirotinje u Srbiju iz Bosne, Hercegovine i Stare Srbije.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. oktobra.

Občine so v *galicki* deželni zbor volile grofa Potockega pa ministra Ziemiakowskega v Zvicah z veliko večino. Rusini so izgubili dvanajst sedežev, Nemci dva; v zapadnji Galiciji pa so kmete večjidel izpodrinili.

da previsoko ceniš čestno možko besedo, da bi jej bil jaz nezvest. Nasprotno; svojega štovanja mi ne smeš odreči, kjer kljubu tvojim žuganjem, trdno stojim.“

Albin Hjalmar resno gleda.

„Blagodušnosti tvoje ne cenim previsoko; kajti vem, da si pustiš preje svojo desno roko odsekati, nego bi me ob čast spravil.“

„Tega si preverjen, a ipak nijsi odkritosrčen?“

„Ne morem!“

„Dobro, Hjalmar, prisezi pri spominu svoje matere, pri vsem kar ti je na svetu svetega, da ne bodeš nikedar, razumiš-li, nikedar, kaj učinil, kar bi te pozneje sramotilo, ali onečastilo. Prisezi mi, da ne bodeš niti iz usmiljenja, niti iz slabosti, sleparsko ravnal.“

„Da, prisegam ti pri spominu svoje matere, in vsem, karkoli mi je sveto!“ pravi Hjalmar močno ginjen. „Če se bodem pak

V finančnem odseku *ogerskega* drž. zbora je minister Szende na neko interpelacijo odgovoril, da ako treba Magjarija v 8 dneh lahko mobilizira 217.000 honvedov, ki bi bili vsi preskrbljeni z municijo. Odbor je bil jako vesel, da se tako veliko število smešnih figur v tako malem času lahko postavi na noge.

Vnanje države.

Rusija baje ne bode formalno porti napovedala vojske, za to, ker ta nij sprejela šesttedenskega primirja, a ruska vojska bode ipak prekoračila Prut, češ, da se to zgodi le zaradi tega, da so osigurajo garancije za balkanske dežele. Sultan bode proti prekoračenju meje protestiral in Angleško prosil, naj svoje brodovje iz Bezike pošlje v Dardanele. — Knez Gorčakov bode velesilam razložil v okrožnici to ravnanje ruske vlade. — V Tiflisu so umorili turškega konzula in njegovo sopogo.

Rumunska vojska bode prihodnjo nedeljo kneza Karlosa proglasila za kralja.

V *Cetinje* je prišel odposlanec moskovskega slavjanskega komiteta s 50.000 rubljev. Pričakuje se še daljnih podpor.

Iz *Carigrada* poročajo, da je porta sprejela šesttedensko premirje s pogodbo, da ga lahko podaljša še za šest tednov. Ko bi se pa še potlej ne doseglo sporazumljenje, bi se primirje raztegnilo na dva meseca, torej vsega skupaj za pet mesecev. Ignatjev je izjavil, da bode car tak obrok težko sprejel. — Turška vlada zarotnike proti vladi vedno še pošilja v prognanstvo. Več dostojanstvenikov državnih spada k stranki Jussuf-Izzedina. Zarota ima za podlogo bolj verski fanatizem, nego-li politične tendence.

Domače stvari.

— (Jugoslovanski vojskovodje.) Pri knjigotržcu Klerru na starem trgu v Ljubljani je naprodaj slika, broječa dva in dvajset glav, ki predstavlja, s kraljem Milanom v sredi slavne junake vojskovodje z jugoslovanskega bojišča, t. j. zraven Milana še Černajeva, Alimpića i. dr. Velja ta slika na kartonu 1 gl. 20 kr. na platno napeta zlatim okvirom pa 3 gl. 20 kr.

— (O Brandstetterju) se piše, da ostane še zanaprej v celjskem zaporu in ga ne bodo še tako precej peljali v Karlovsko jetnišnico. Brandstetter je vedno nervozen in vzbujen. Baje da si zdaj, ko sedi v kajhi, namestu v državnem zboru, dolgi čas preganja z risanjem in slikanjem.

— (Medveda) je ustrelil te dni v stari Loki posestnik Jože Kržè in sicer v knez Auerspergovem gozdu. Medved je možkega spola, 10 let star, 1 meter visok, 2 metra dolg in tehta 200 kilogramov.

bi od očeta zahteval tako svoto. Hočeš-li, da pokažem tvojim predstojnikom in tovarišem, kako hudo si sebe in obleko, koju nošiš, onečastil!“

„Albin, Albin, tega ne moreš in ne boš storil,“ kliče Hjalmar ves propaden.

„In zakaj bi ne mogel tega? Nijsi li mojega imena z blatom ometal in me spravil v denarne zadrege? Kaj bi me zadržavalo, ko še toliko česti nemaš, da bi odkrito z onim govoril, kojega si strašno razžalil.“

„Ti ljubiš Pavlo; torej ne boš njenega brata pogubil,“ jeclja Hjalmar.

To je istina; a Pavla bode Strlétova žena, — za me je izgubljena. Povedi, kdo je vse zakrivil? To in le to, te more rešiti.“

„Ne morem!“ ječi Hjalmar.

„Tudi jaz ne morem molčati,“ odgovori Albin, ter hoče otiti, a še pristavi: „Znaš me, in veš, da moje žuganje nij zastoj.“

„Albin!“ kliče Hjalmar, „znam te, in vem

kdaž prisegi izneveril, stalo ti bode prosto vse izdati, karkoli o meni veš.“

„Prisegel si, in to mi zadostuje,“ odgovori Albin, vzeme iz žepa nekaki papir in vrže v ogenj. „Rešen si; a imena poštenjaka ne zaslužiš, če se še kdaj izpozabiš. Zaupaj mojemu bratovskemu prijateljstvu, a ne igraj se nikdar več z mojim, ali koga družim poštenjaka imenom, in zapomni si, da nečastno delovanje ima uže v sebi kaznen.“

Ko je Albin šel skozi dveri odskočil je eno stopinjo nazaj, a ne besedice nij zinol, in Hjalmar tudi nij zapazil njegovega strahu. Pred njim, sredi sobe, blede ko smrtni angelj, stala je Pavla z lučjo v roki.

„Moj bog, kaj tu delaš?“ vpraša jo Albin in gre k njej.

„Slišala sem zadnje besede, ki si jih govoril z mojim bratom; moj bog! kaj je učinil!“ tarna bolstno Pavla in plaka. (Dalje prih.)

— (Mestni magistrat) razglašja, da je govorica, da se grobovi pri sv. Kristofu ne bodo smeli kinčati, napačna, in da proti temu nij nobene ovire.

— (Na Bizeljskem) je branje končano. Vinogradniki se ne hvalijo z uspehom. Marsikateri je dobil še menj, kakor je posle mraza in deževja računal. Nij plenjalo. Tudi sušilo se in gnjilo je grozdje v zadnjem času.

— (Burja prebrnila.) S Krasa se nam piše: V sredo je peljal kmet Anton Zorec iz Tabora voz sena po reški cesti proti mestu. Blizo Dorinovega kamenjeloma pa mu burja voz prebrne in mu zažene na vozu se-dečo ženo čez cestno zidano ograjo. Žena je nevarno ranjena in težko da bi ostala.

Razne vesti.

* (Francesconi) znani morilec listo-noša Guge na Dunaji je bil, kakor smo uže poročali, v Francensfeste na Tirolskem vjet in pripeljali so ga v Celovec, kjer je bil prej v službi, potem na Dunaj. Morilec je Lah, njegov oče visok italijansk častnik, dva brata mu tudi italijanska častnika. Skrinjo, v katerej je imel ugrabljene reči, je spravil pri svojej ljubici v Celovci, ki mu je pred tremi tedni porodila dekle. Francesconi je zdaj na Dunaji zaprt in pravijo, da je ves po-bit, da ne je in ne pije. Mož je kakih 26 let star, in kakor pišejo, jako lep. Svojega zlo-čina se jako kesa, in vse obstaje.

* (Na Turškem) se ne tepó samo na bojišči, še v ministerskih zborih včas kak mi-nister svojega tovariša namaha. Ko se je vzdajnič posvetovalo o angleškem predlogu, se je mej Mithad-pašom pa Riza-pašom vnel hud prepir, da je končno Mithad Rizu očital, da je „milet hagini“, to je, sovražnik domo-vine. Ta pa vstane, in pravi, da je štirim sultanom zvesto služil, in da bi svoje trjenje bolj ukrepil, izdere iz stola nogo, ter jo telebi na svojega protivnika, a nij ga zadel.

Národno-gospodarske stvari.

Novi sodi.

Kakor so se pri uvedeni avstrijske veljave novi krajcarji spravili v promet, ravno tako se morajo uvesti z oživiljenjem metrične mere novi sodi. Nove krajcarje je vlada določila, velikost vinskih sodov pa bo od njih ročnosti odvisna. Ker so bili takozvani polovnjaki naj-priročnejša posoda, je želeli, da bi se s sploš-nim rabljenjem vpeljala posoda, ki bi bila sta-remu polovnjaku podobna. Sodje s 6 vedri, akoravno so bili le za eno vedro večji od po-lovnjakov, niso bili več priljubljeni. Z obzirom na metrični sistem imamo pri oti posodi mi-rijalitre, kilolitre pa hektolitre; ako se to raz-deljenje in poprej tako priljubljene polovnjake primerja, odgovarja 1/4 kilolitra, t. j. 250 litrov najboljše staremu sodu z 200 bokali, kajti stari bi imel držati 282 litrov, akopram v resnici drži samo 270 litrov. Ti sodi se ve da ne morejo ostati.

Nova mera je pa sploh manjša, nego stara; navajeni smo polovnjak desiti v pet de-lov in sodi se morejo delati nekoliko čez določeno mero, ker se les sčasoma nekoliko vsuši.

Sod, ki bi držal 1/4 kilolitra ali 2 1/2 he-ktolitrov, t. j. 250 litrov, ali zaradi vsušenja 255, tak sod bi bila najpravnejša posoda, kajti ta sod je za klet jako pripraven, se lahko naklada in sklada in se lahko obdrže doge, ki so se rabile za polovnjake, in tudi taisti obroči.

Tak polovnjak bi imel, kakor poprejšnji, tudi 5 veder; bil bi torej 1 kiloliter s 1000 litri enak 2 štartinoma z 800 bokali, in po tem računu dalje 1 liter toliko kakor 1 bokal, 1/4 litra pa maselje.

Stuhec.

Listnica uredništva: Gosp. M. M. Maksimoviću u Beogradu: Rado primamo. Na zdravje!

Izdatelj in za uredništvo odgovoren Maks Armić.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezni, ki bi je ne bila ozdra-vila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, nepre-bavljene, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, ožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in pre-lajenje; posebno se priporoča za dojenke in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spriče-val zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pra-vega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castie Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih na-gradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in gižji, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženji v sečni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenji v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in pra-ah boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenji v grlu (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila vedleste i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas tople vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkusnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vastransko, najbolj spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpert, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za straš-nimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry po-polnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih boleznih, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Arminda Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4krat točnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na cen, ko pri zdravilih.

V plehastih puščah po po: funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalesscière-Biscuiten v puščah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gld.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wall-fischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerjarskih trgovcih; tudi razpošilja du-najski hiša na vse kraje po poštah kakor na ob-povzetjih. V Ljubljani Ed. 44 hr. J. Svoboda,

lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Pro-damu, v Celovcu pri lekarju Birnscherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (44)

Dunajska borza 26. oktobra.

(Izvirno telegrafčno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gld. 70 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	65 . 45 .
1860 drž. posojilo	108 . 25 .
Akcije narodne banke	818 . — .
Kreditne akcije	146 . — .

24. oktobra:
Pri Slonu: Kolenc iz Gorjunga
— Sial iz Zdanega mosta.
Guldempin iz Vrhnice. — Weiler iz Zagreba. — Eisberger iz Dunaja.
Pri Slonu: Kolenc iz Gorjunga
— Sial iz Zdanega mosta.
Guldempin iz Vrhnice. — Weiler iz Zagreba. — Eisberger iz Dunaja.

Naznanja se, da so

Ivan Baumgartnerjevi magacini

zopet odprti, in da se vsa sadežna in močna zaloga proti gotovi plači prodaja. (335—1)

Upravništvo.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

London	124	55
Napol.	9	96
C. k. cekini	5	95
Srebro	106	75

Tržne cene

v Ljubljani 25. oktobra t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 94 kr.; — reš 7 gld. 15 kr.; — ječmen 4 gld. 71 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; ajda 6 gld. 50 kr.; — prosó 5 gld. 04 kr.; — kornuza 6 gld. — kr.; krompir 100 kilogramov 2 gld. 95 kr.; — fižol hektoliter 9 gld. 50 kr.; masla kilogram — gld. 96 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh trišen — gld. 66 kr.; — špeh povojen — gld. 75 kr.; jajce po 2 1/2 kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 48 kr.; — teletnine 58 kr.; — svinjsko meso 52 kr.; — sena 100 kilogramov 3 gld. 05 kr.; — slame 3 gold. 05 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 8 gold. — kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Št. 600.

Nadučiteljska služba

na dvarazrednej ljudske šoli v Kostanjevici je definitivno za podeliti.

Dohodki: Letna plača 500 gold., opravični doklad 50 gold. in stanovanje.

Čas za vložbo prošenj je do

17. novembra 1876.

Prošnje naj se izročijo pri krajnem šol-skem svetu v Kostanjevici.

C. k. okrajni šolski svet v Krškem, 6. oktobra 1876.

(323—3) Predsednik: Schönwetter.

Štev. 14481.

(334—1)

Razglas.

Prepovedano je prah iz preprog, cunj itd. skozi oknja na ulice otrésati.

Prestopek te prepovedi se bo na podlagi magistratnega razglasa od 22. decembra 1852 št. 5662, v denarjih ali z zaporom kaznoval.

Mestni magistrat v Ljubljani,

22. oktobra 1876.

Pri gospodu Ivan Nep. Kautzhammer-u, kot trgovcu železa in dragocenosti v Ormužu sprejme se

učenec,

ki mora slovenskega in nemškega jezika zmožen biti in dobre šolske spričevala imeti. (336—1)

V nekej trgovske hiši v velikem trgu na Šta-jerskem sprejmeta se takoj

dva učenca

pod jako ugodnimi pogoji. Bosta pa naj vsaj 14 let stara in naj imata dobra spričevala iz šole. Več o tem pové g. Ivan Fabijan v Ljubljani, Valvazorjev trg, šte. 2. (331—3)

Franc-ové esence za življenje.

Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznih z vspešnim učinkom in sicer tako, da bi morala vsaka gospodinja tako zdravilo pri hiši imeti. (53—28)

Jedino pravo dobiva se pri

Gabriel Piccoli,

lekarju, na dunajski cesti v Ljubljani.